

Datum van inontvangstneming : 19/02/2019

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-18/19 – 1

Zaak C-18/19

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

11 januari 2019

Verwijzende rechter:

Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

22 november 2018

Betrokkene en verzoekende partij:

WM

In tegenwoordigheid van:

Stadt Frankfurt am Main (stad Frankfurt am Main, Duitsland)

BUNDESGERICHTSHOF

BESLISSING

[OMISSIS]

van

22 november 2018

in de zaak betreffende bewaring met het oog op verwijdering

Partijen in het geding:

1. WM, geboren [OMISSIS] in 1980, Tunesisch onderdaan, laatst bekende woonplaats: gevangenis van Frankfurt am Main I, [OMISSIS]

betrokkene en verzoekende partij,

[OMISSIS]

2. Stadt Frankfurt am Main – Stadtverwaltung, [OMISSIS] Rechtsamt –, [OMISSIS]

betrokken overheidsinstantie

[Or. 2]

Het Bundesgerichtshof, V. Zivilsenat, heeft op 22 november 2018 [OMISSIS]

beslist als volgt:

De behandeling van de zaak wordt geschorst.

Overeenkomstig artikel 267 VWEU wordt het Hof van Justitie van de Europese Unie verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Staat artikel 16, lid 1, van richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (PB 2008, L 348, blz. 98) in de weg aan een nationale regeling volgens welke de bewaring met het oog op verwijdering in een gewone gevangenis ten uitvoer kan worden gelegd wanneer van de vreemdeling een ernstig gevaar uitgaat voor lijf en leden van derden of voor belangrijke rechtsgoederen van binnenlandse veiligheid, met dien verstande dat de met het oog op zijn verwijdering gedetineerde persoon ook in dit geval gescheiden moet worden gehouden van de gewone gevangenen?

[Or. 3]

Motivering:

I.

- 1 Betrokkene is Tunesisch onderdaan. Bij besluit van 1 augustus 2017 heeft het bevoegde ministerie van de deelstaat Hessen zijn verwijdering naar Tunesië bevolen op grond van § 58a, lid 1, Aufenthaltsgesetz (Duitse wet inzake het verblijfsrecht; hierna: „AufenthG”). Volgens deze bepaling kan de hoogste deelstaatautoriteit zonder voorafgaande uitwijzingsprocedure een verwijderingsbevel uitvaardigen tegen een vreemdeling op basis van een op feiten berustende inschatting, ter afwending van een ernstige bedreiging voor de veiligheid van de Bondsrepubliek Duitsland of van een terroristische dreiging.

2

- 2 Ter motivering van dit besluit is aangevoerd dat van betrokkene een bijzonder gevaar uitgaat in de zin van § 58a, lid 1, AufenthG. Dit blijkt uit het algehele beeld van zijn persoonlijkheid, zijn gedrag, zijn naar buiten toe kenbare houding, zijn banden met andere personen en groeperingen waarvan een terroristische dreiging voor de binnenlandse veiligheid van de Bondsrepubliek Duitsland uitgaat, alsook uit andere omstandigheden. Daarbij moet met name rekening worden gehouden met zijn radicaal-islamitische opvattingen, het feit dat hij bij de inlichtingendienst als mensensmokkelaar en ronselaar voor „Islamitische Staat” (IS) staat geregistreerd, zijn activiteiten voor IS in Syrië, het bij hem in beslag genomen beeldmateriaal met moordtaferelen die in gruwel en mensenhaat nauwelijks te overtreffen zijn, de beveiligde communicatie- en gebruiksgegevens op zijn mobiele telefoon en op de laptop van een contactpersoon, alsook zijn in chatverkeer verklaarde bereidheid om actie te ondernemen tegen de Duitse manier van leven die haaks op zijn waarden staat. **[Or. 4]**
- 3 Betrokkene heeft tegen dit besluit beroep aangetekend bij het Bundesverwaltungsgericht (hoogste federale bestuursrechter, Duitsland) en verzocht om voorlopige rechtsbescherming. Het Bundesverwaltungsgericht heeft dit verzoek verworpen bij beslissing van 19 september 2017 [OMISSIS] in de overweging dat een Tunesische regeringsinstantie, naast een reeds overgelegde nota-verbaal van het Tunesische Ministerie van Buitenlandse Zaken, garandeert dat in geval van oplegging van een levenslange vrijheidsstraf de mogelijkheid tot strafherziening wordt geboden met uitzicht op een omzetting in een tijdelijke vrijheidsstraf of op vermindering van de detentieperiode. Ter motivering van zijn beslissing heeft de rechter onder meer aangevoerd dat het, in het licht van de uitvoerige informatie die door de inlichtingendiensten is verzameld, voldoende waarschijnlijk is in de zin van de overeenkomstig § 58a AufenthG vereiste en op feiten berustende risico-inschatting dat de betrokken persoon een terroristische aanslag in Duitsland pleegt.
- 4 Het Bundesgerichtshof heeft een in januari 2017 tegen de betrokken persoon uitgevaardigd aanhoudingsbevel wegens verdenking van ondersteuning van een buitenlandse terroristische organisatie ingetrokken [OMISSIS]; vervolgens is de voorlopige hechtenis van betrokkene opgeheven.
- 5 Op verzoek van de bevoegde vreemdelingendienst heeft het Amtsgericht (rechter in eerste aanleg, Duitsland) bij beslissing van 18 augustus 2017 bevolen om betrokkene in bewaring te stellen om zijn verwijdering naar Tunesië op 23 oktober 2017 te waarborgen. In zijn verzoek tot bewaring heeft de vreemdelingendienst meegedeeld dat het de bedoeling is om de bewaring met het oog op verwijdering op grond van § 62a, lid 1, tweede volzin, tweede alternatief, AufenthG niet ten uitvoer te leggen in een speciale inrichting voor aan verwijdering van het grondgebied voorafgaande bewaring, maar in de gewone gevangenis Frankfurt am Main I. Het Landgericht (rechter in tweede aanleg) heeft bij beslissing van 24 augustus 2017 het door de betrokken persoon ingestelde beroep tegen de maatregel van bewaring verworpen. Met de – na afloop van de **[Or. 5]** bevolen detentieperiode – ingestelde gemotiveerde Rechtsbeschwerde – een tot

beoordeling van een rechtsvraag beperkt rechtsmiddel; hierna: „Rechtsbeschwerde” – waarover de verwijzende Senat zich thans moet uitspreken, wil de betrokken persoon laten vaststellen dat zijn detentie onrechtmatig is.

- 6 De bewaring met het oog op verwijdering is vervolgens herhaaldelijk verlengd; tegen deze verlengingen zijn eveneens rechtsmiddelen ingesteld die bij het Bundesgerichtshof aanhangig zijn. Op 9 mei 2018 is betrokkene naar Tunesië verwijderd. De onderhavige procedure heeft alleen betrekking op de detentieperiode tot en met 23 oktober 2017.

II.

- 7 De rechter in tweede aanleg is van oordeel dat de tenuitvoerlegging van de bewaring met het oog op verwijdering in de penitentiaire inrichting Frankfurt am Main I rechtmatig is. Dit volgt uit § 62a, lid 1, tweede volzin, tweede alternatief, AufenthG; deze bepaling is niet in strijd met artikel 16, lid 1, van richtlijn 2008/115/EG.

III.

- 8 Overeenkomstig § 70, lid 3, eerste volzin, punt 3, FamFG (Duitse wet op de procedures in familierechtelijke zaken en op het gebied van oneigenlijke rechtspraak; hierna: „FamFG”) staat Rechtsbeschwerde open voor het vaststellingsverzoek overeenkomstig § 62 FamFG en is dit ook voor het overige (§71 FamFG) ontvankelijk. Voor de gegrondheid van genoemd rechtsmiddel is het antwoord van het Hof van Justitie van de Europese Unie op de in het dictum gestelde prejudiciële vraag van doorslaggevend belang.

- 9 1. Indien artikel 16, lid 1, van richtlijn 2008/115/EG aldus dient te worden uitgelegd dat de tenuitvoerlegging van de bewaring met het oog op verwijdering in een gewone gevangenis ook verboden is wanneer van de vreemdeling een ernstige bedreiging uitgaat voor lijf en leden van derden of voor belangrijke rechtsgoederen van binnenlandse veiligheid, zijn de maatregel van bewaring van het Amtsgericht en de handhaving ervan door de rechter in tweede aanleg onrechtmatig en is het tot rechtsvragen beperkte rechtsmiddel bijgevolg gegrond. **[Or. 6]**

- 10 a) Volgens artikel 16, lid 1, eerste volzin, van richtlijn 2008/115/EG wordt voor de bewaring van betrokkenen met het oog op uitzetting of verwijdering in de regel gebruik gemaakt van speciale inrichtingen voor bewaring. Alleen wanneer een lidstaat niet beschikt over dergelijke gespecialiseerde inrichtingen voor bewaring, kunnen de betrokken derdelanders volgens de tweede volzin worden ondergebracht in gewone gevangenissen waar zij van de gewone gevangenen gescheiden moeten worden gehouden. Deze uitzonderingsbepaling moet volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie strikt worden uitgelegd. Bijgevolg kan zij in een lidstaat met een federale structuur zoals de Bondsrepubliek Duitsland alleen worden ingeroepen wanneer geen enkele deelstaat over een gespecialiseerde inrichting voor vreemdelingenbewaring

beschikt (arrest van 17 juli 2014, ██████ e.a. [C-417/13, ECLI:EU:C:2014:2095]). De tenuitvoerlegging in een gewone gevangenis, samen met gewone gevangenen, kan evenmin worden gerechtvaardigd met het argument dat de derdelander met die gezamenlijke onderbrenging heeft ingestemd (arrest van 17 juli 2014, ██████ [C-474/13, ECLI:EU:C:2014:2095]).

- 11 b) Het Duitse nationale recht staat op grond van § 62a AufenthG toe om vreemdelingen van wie een ernstige bedreiging uitgaat voor lijf en leden van derden of voor belangrijke rechtsgoederen van binnenlandse veiligheid (zogenoemde „potentiële terroristen”), met het oog op hun verwijdering bij uitzondering niet in bewaring te stellen in een speciale inrichting voor vreemdelingenbewaring maar in een gewone („andere”) gevangenis, waarbij zij ook in dat geval van de gewone gevangenen gescheiden moeten worden gehouden. § 62a, lid 1, AufenthG bepaalt onder meer als volgt:

„De bewaring met het oog op verwijdering wordt in de regel ten uitvoer gelegd in speciale inrichtingen voor bewaring. Indien op het grondgebied van de Bondsrepubliek geen speciale inrichtingen voor bewaring beschikbaar zijn of indien van de vreemdeling een ernstige bedreiging uitgaat voor lijf en leden van derden of voor belangrijke rechtsgoederen van binnenlandse veiligheid, kan de bewaring in andere gevangnissen ten uitvoer worden gelegd; in dat geval moeten de met het oog op hun verwijdering gedetineerde personen gescheiden worden gehouden van de strafrechtelijk gedetineerden.” [Or. 7]

- 12 De regeling van § 62a, lid 1, tweede volzin, tweede alternatief, AufenthG is op grond van het op 28 juli 2017 uitgevaardigde en volgens artikel 9 ervan op de daaropvolgende dag in werking getreden Gesetz zur besseren Durchsetzung der Ausreisepflicht (Duitse wet inzake de betere handhaving van de verplichting om het grondgebied te verlaten) van 20 juli 2017 (BGBl. I, blz. 2780) in het AufenthG opgenomen. Deze regeling is in de onderhavige zaak van toepassing, aangezien de bewaringsmaatregel op 18 augustus 2017 en bijgevolg na de inwerkingtreding van de wet werd bevolen.
- 13 c) In geding is of artikel 16, lid 1, van richtlijn 2008/115/EG de nationale wetgever toestaat om voor zogenaamde „potentiële terroristen” (zie punt 11) te voorzien in bijzondere regelingen volgens welke de bewaring met het oog op verwijdering in een gewone gevangenis ten uitvoer mag worden gelegd.
- 14 aa) De Duitse wetgever is ervan uitgegaan dat de door hem ingevoerde nieuwe regeling met de richtlijn verenigbaar is. De regeling, die nog niet was opgenomen in het oorspronkelijke wetsontwerp van de Bondsregering (BT-Drucks. 18/11546), vindt haar oorsprong in een voorstel van de commissie Binnenlandse Zaken van de Duitse Bondsdag dat als volgt werd gemotiveerd (BT-Drucks. 18/12415, blz. 15):

„De plaatsing van met het oog op hun verwijdering gedetineerde personen die een ernstige bedreiging vormen voor lijf en leden van derden of voor belangrijke rechtsgoederen van binnenlandse veiligheid, vergt onder bepaalde omstandigheden bijzondere veiligheidsmaatregelen. De inrichtingen voor het onderbrengen van met het oog op hun verwijdering gedetineerde personen zijn niet dusdanig uitgerust dat met bijzondere veiligheidsmaatregelen rekening wordt gehouden („wonen minus vrijheid“). Indien blijkt dat van individuele met het oog op hun verwijdering gedetineerde personen een dergelijke bedreiging uitgaat, niet in het minst voor hun medegedetineerden, kan het onderbrengen in gewone faciliteiten voor aan verwijdering voorafgaande detentie een bijzonder, zo niet onaanvaardbaar risico betekenen. In dergelijke gevallen moet worden toegestaan dat deze met het oog op hun verwijdering gedetineerde personen ook in andere daarvoor geschikte inrichtingen worden ondergebracht.”

- 15 De bevoegde commissie Binnenlandse Zaken van de Bondsraad heeft eveneens een overeenkomstige uitbreiding van de wet voorgesteld en het volgende ter motivering aangevoerd (BR-Drucks. 179/1/17, blz. 15): **[Or. 8]**

„Gedetineerden in inrichtingen voor aan verwijdering voorafgaande detentie genieten volgens de terugkeerrichtlijn van de Europese Unie aanzienlijk meer vrijheden dan gedetineerden in voorlopige hechtenis of strafrechtelijk gedetineerden. Zij beschikken over ruime communicatiemogelijkheden, waaronder het voeren van buitenlandse telefoongesprekken in vreemde talen, wat tot gevolg heeft dat individueel toezicht moeilijk haalbaar is. Bovendien mogen met het oog op hun verwijdering gedetineerde personen zich grotendeels vrij in de inrichting bewegen, beschikken zij voorts over meer sociale voorzieningen en is een maximale beveiliging van de inrichting tegen aanvallen van buitenaf omwille van haar gebruik tot op heden niet noodzakelijk. Deze soepelere detentievoorwaarden zijn niet passend in het geval van personen die een bedreiging voor de veiligheid vormen. Personen van wie een ernstig gevaar uitgaat voor lijf en leden van derden of voor belangrijke rechtsgoederen van binnenlandse veiligheid dienen intensiever te worden bewaakt om te vermijden dat zij andere gedetineerden en het bewakingspersoneel in gevaar brengen. In het geval van deze personen is vereist dat hun bewaring voorafgaand aan uitwijzing ten uitvoer wordt gelegd in de beschikbare extra beveiligde afdelingen van de geschikte detentiecentra. In de door de commissie Justitiële Inrichtingen ingestelde werkgroep „Omgang met plegers van terroristische aanslagen”, met wie potentiële terroristen op één lijn moeten worden gesteld, hebben de vijftien deelnemende deelstaten zich unaniem geschaard achter een decentrale plaatsing die alleen bij een gebruik van de beschikbare detentiecentra kan worden verzekerd.

De bewoordingen van artikel 16, lid 1, eerste volzin, van de terugkeerrichtlijn voorzien slechts in beginsel in onderbrenging in

gespecialiseerde inrichtingen. Uitzonderingen op dit beginsel zijn niet uitgesloten. [...]“.

- 16 bb) In de literatuur wordt ten dele ervan uitgegaan dat § 62a, lid 1, tweede volzin, tweede alternatief, AufenthG niet verenigbaar is met richtlijn 2008/115/EG, aangezien artikel 16 ervan niet voorziet in een uitzondering op grond van een toegenomen veiligheidsbehoefte [OMISSIS]. Ook de commissie Juridische Zaken van de Bondsraad had in de wetgevingsprocedure aanvankelijk twijfels geuit aangaande de verenigbaarheid van de voorgestelde regeling met de richtlijn. Aangezien met het oog op hun verwijdering gedetineerde personen ook bij een tenuitvoerlegging in een gewone gevangenis van gewone gevangenen gescheiden moeten worden gehouden, kunnen ze niet anders dan samen met gedetineerden in voorlopige hechtenis worden ondergebracht. Naar de geest van de richtlijn zou bovendien wel eens geen onderscheid tussen gedetineerden in voorlopige hechtenis en gevangenen mogen worden gemaakt, waaruit volgt dat **[Or. 9]** personen die het grondgebied moeten verlaten niet in penitentiaire inrichtingen mogen worden ondergebracht (BR-Drucks. 390/1/17, blz. 2). De plenaire vergadering van de Bondsraad is hierin niet meegegaan.
- 17 cc) Naar opvatting van anderen is de regeling toegestaan, aangezien de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor de bescherming van de binnenlandse veiligheid overeenkomstig artikel 72 VWEU onverlet blijft en de terugkeerrichtlijn dienaangaande niet als uitputtende regeling moet worden beschouwd. Bijgevolg blijven de lidstaten ook bevoegd voor het nemen van doeltreffende veiligheidsmaatregelen in verband met de aan de verwijdering voorafgaande bewaring [OMISSIS]. Door het open karakter van de aan de verwijdering voorafgaande bewaring in de inrichtingen zijn doeltreffende veiligheidsmaatregelen ter plaatse nauwelijks mogelijk of zouden ze het karakter van de inrichting ingrijpend wijzigen en daarmee in tegenspraak zijn met het overheersende concept van de terugkeerrichtlijn [OMISSIS].
- 18 d) Mocht artikel 16 van richtlijn 2008/115/EG in de weg staan aan de tenuitvoerlegging van de aan hun verwijdering voorafgaande bewaring van potentiële terroristen in gewone gevangnissen, had de bewaring in het onderhavige geval niet mogen worden bevolen, aangezien een dergelijke tenuitvoerlegging, eens gelast, ook voor de detentierechter voorzienbaar was. Met het oog op de verplichting van een zo doeltreffend mogelijke toepassing van het recht van de Europese Unie moet de detentierechter de bewaringsmaatregel immers afwijzen wanneer voorzienbaar is dat de betrokken persoon onrechtmatig zal worden ondergebracht [OMISSIS].
- 19 2. Mocht artikel 16 van richtlijn 2008/115/EG daarentegen aldus moeten worden uitgelegd dat het niet in de weg staat aan een nationale regeling volgens welke de aan de verwijdering voorafgaande bewaring in een gewone gevangenis – gescheiden van de gewone gevangenen – ten uitvoer mag worden gelegd wanneer van de vreemdeling een ernstige bedreiging voor lijf en **[Or. 10]** leden van derden of voor belangrijke rechtsgoederen van binnenlandse veiligheid uitgaat, zou de

bewaring in het onderhavige geval rechtmatig zijn en de Rechtsbeschwerde bijgevolg ongegrond.

- 20 a) De door betrokkene aangevoerde middelen tegen de risico-inschatting van de rechter in eerste aanleg en de rechter in tweede aanleg aangaande de uitvoerbaarheid van de verwijdering worden door de Senat als niet ter zake doend afgewezen. Op dit punt wordt in het kader van de prejudiciële procedure afgezien van een motivering.
- 21 b) Betrokkene heeft niet aangevoerd dat hij binnen het detentiecentrum onvoldoende van gewone gevangenen gescheiden werd gehouden (hetgeen onafhankelijk van de prejudiciële vraag zou neerkomen op een inbreuk op artikel 16, lid 1, tweede volzin, van richtlijn 2008/115/EG, zie verwijzingsbeslissing van de Senat van 11 juli 2013 – V ZB 40/11, [OMISSIS]).
- 22 De tekst van de hierboven genoemde bepalingen van Duits recht is in bijlage opgenomen.

[OMISSIS]

[handtekeningen; formaliteiten voor de expeditie van de beslissing] **[Or. 11]**

Bijlagen

I. Aufenthaltsgesetz (wet betreffende het verblijf, de beroepswerkzaamheid en de integratie van vreemdelingen op het grondgebied van de Bondsrepubliek)

§ 58a Bevel tot verwijdering van het grondgebied

(1) ¹De hoogste deelstaatautoriteit kan op basis van een op feiten berustende risico-inschatting betreffende de afwending van een ernstige bedreiging voor de veiligheid van de Bondsrepubliek Duitsland of van een terroristische dreiging, zonder voorafgaande uitwijzingsprocedure een bevel tot verwijdering tegen een vreemdeling uitvaardigen. ²Het bevel tot verwijdering is onmiddellijk uitvoerbaar; een dreigende uitzetting is niet vereist.

(2) ¹Het federale Ministerie van Binnenlandse Zaken kan deze bevoegdheid naar zich toe trekken wanneer sprake is van een bijzonder belang van de federale staat. ²De hoogste deelstaatautoriteit moet hiervan in kennis worden gesteld. ³Bevelen tot verwijdering van de federale staat worden door de federale politie ten uitvoer gelegd.

(3) ¹Een bevel tot verwijdering mag niet ten uitvoer worden gelegd wanneer de voorwaarden voor een verbod op verwijdering overeenkomstig § 60, leden 1 tot met 8, zijn vervuld. ²§ 59, leden 2 en 3, is van overeenkomstige toepassing. ³ De toetsing wordt overgelaten aan de autoriteit die over het bevel tot verwijdering beslist en die niet gebonden is aan ter zake verrichte vaststellingen uit andere procedures.

(4) ¹Na betekening van het bevel tot verwijdering moet de vreemdeling onverwijld in de gelegenheid worden gesteld om een advocaat naar keuze te raadplegen, tenzij hij zich voordien al van de bijstand van een advocaat heeft verzekerd; hij dient hiervan in kennis te worden gesteld, alsook van de rechtsgevolgen van het bevel tot verwijdering en de beschikbare rechtsmiddelen. ²Een verzoek om voorlopige rechtsbescherming overeenkomstig de Verwaltungsgerichtsordnung (Duits wetboek van bestuursprocesrecht) moet binnen zeven dagen na de betekenis van het bevel tot verwijdering worden ingediend. ³De verwijdering mag niet ten uitvoer worden gelegd voor het verstrijken van de in de tweede volzin genoemde termijn en, in het geval van tijdige indiening van het verzoekschrift, niet voordat de rechter over dit verzoekschrift uitspraak heeft gedaan. [Or. 12]

§ 62a Tenuitvoerlegging van de bewaring met het oog op verwijdering

(1) ¹De bewaring met het oog op verwijdering wordt in beginsel ten uitvoer gelegd in speciale inrichtingen voor vreemdelingenbewaring. ²Indien op het

grondgebied van de Bondsrepubliek geen speciale inrichtingen voor vreemdelingenbewaring beschikbaar zijn of indien van de vreemdeling een ernstige bedreiging uitgaat voor lijf en leden van derden of voor belangrijke rechtsgoederen van binnenlandse veiligheid, kan de bewaring in andere penitentiaire inrichtingen ten uitvoer worden gelegd; in dat geval moeten de met het oog op hun verwijdering gedetineerde personen gescheiden worden gehouden van de gevangenen. [OMISSIS]

(2) De met het oog op hun verwijdering gedetineerde personen wordt toegestaan contact op te nemen met wettelijke vertegenwoordigers, bevoegde consulaire autoriteiten en relevante hulp- en steunorganisaties.

(3) [OMISSIS] [betreffende minderjarige personen die met het oog op hun verwijdering in bewaring zijn gesteld]

(4) Medewerkers van relevante hulp- en steunorganisaties wordt op verzoek toegestaan om met het oog op hun verwijdering gedetineerde personen te bezoeken.

(5) De met het oog op hun verwijdering gedetineerde personen dienen te worden geïnformeerd over hun rechten en plichten en over de regels die in de inrichting gelden. [Or. 13]

II. Wet op de procedures in familierechtelijke zaken en op het gebied van oneigenlijke rechtspraak

§ 62 Ontvankelijkheid van het beroep na afdoening zonder beslissing

(1) Indien op de bestreden beslissing geen uitspraak meer hoeft te worden gedaan, stelt de rechter in tweede aanleg op verzoek vast dat de beslissing van de rechter in eerste aanleg de rechten van de verzoekende partij heeft geschonden wanneer de verzoekende partij een rechtmatig belang bij deze vaststelling heeft.

(2) In de regel is sprake van een rechtmatig belang wanneer

1. zwaarwegende inbreuken op grondrechten zijn gepleegd of
2. concreet een herhaling te verwachten is.

(3) Indien het beroep door de raadsman of belangenbehartiger is ingesteld, zijn leden 1 en 2 van overeenkomstige toepassing.

§ 70 Mogelijkheid tot het instellen van het bijzondere rechtsmiddel Rechtsbeschwerde

(1) Rechtsbeschwerde staat voor een partij bij een procedure open wanneer daarvoor bij beslissing van de rechter in tweede aanleg of bij beslissing van het Oberlandesgericht in eerste aanleg toestemming is verleend.

(2) ¹Rechtsbeschwerde moet worden toegestaan wanneer

1. de zaak van fundamenteel belang is of
2. een rechterlijke beslissing op de Rechtsbeschwerde noodzakelijk is voor de ontwikkeling van het recht of het waarborgen van een eenduidige rechtspraak.

² De rechter bij wie Rechtsbeschwerde is ingesteld is aan de toestemming gebonden.

(3) ¹Rechtsbeschwerde staat zonder toestemming open tegen een beslissing van de rechter in tweede aanleg in

1. [OMISSIS]
2. [OMISSIS]
3. zaken van vrijheidsbeneming [**Or. 14**]

²In de gevallen van de eerste volzin, punten 2 en 3, geldt dit uitsluitend wanneer Rechtsbeschwerde is ingesteld tegen de beslissing waarbij de plaatsing of de vrijheidsbenemende maatregel wordt bevolen. ³ In de gevallen van de eerste volzin, punt 3, staat Rechtsbeschwerde in afwijking van de tweede volzin ook zonder toestemming open wanneer het gericht is tegen een beslissing die is gewezen in de procedures als bedoeld in §417, lid 2, tweede volzin, punt 5, waarbij een vrijheidsbenemende maatregel wordt afgewezen of verworpen.

(4) Tegen een beslissing in de procedure over de gelasting, wijziging of intrekking van een voorlopige maatregel of een inhechtenisneming staat geen Rechtsbeschwerde open.

§ 71 Termijn en vorm van de Rechtsbeschwerde

[OMISSIS]

[OMISSIS] [**Or. 15**]

[OMISSIS]

[OMISSIS] [door de verwijzende rechter bevestigend beantwoord in punt 8]